

NIE SARIA
2025

PRENTSA DOSIERRA
2026-01-29

AURKEZPENA

Nafarroako Ikastolen Elkartek (NIE), irabazi-asmorik gabeko ekimen sozialeko kooperatiba izaki, bereziki, euskara eta euskal kultura, eta, orokorrean, kultura unibertsala sustatzea, biak hezkuntza- eta gizarte- garapenari lotuz, eta jarduera artistikoak eta/edo kulturalak garatzea ditu bere helburuen artean.

Horregatik, urtero hainbat eremutako lagun edo erakunde aintzatesten dira ikastolen mugimenduari edo hezkuntza-munduari egindako ekarpen linguistiko, zientifiko, informatibo, artistiko eta/edo kulturalagatik, bere bizitzako garai ezberdinetan.

Hizkuntzak dira, ziurrenik, kultura baten nortasun-ezaugarririk garrantzitsuena, hizaunen errealitatea eta munduaren pertzepzioa kodetzen baitituzte. Ikastolak hasieratik egin dugu borroka, eta gaur gaurkoz ere horretan dihardugu, gure hizkuntzaren desagerpena saihesteko, bakarra den kultura, ekologia eta historia ezagutzaren galera konponezina ekarriko lukeelako.

Euskara eta euskal kultura, guretzat, giza esperientzia paregabearen adierazpena da, eta gure helburua, eskarmentu hori, bizitzaren arlo guztietan berreskuratzea eta normalizatzea da.

Nafarroako Ikastolen Elkartek NIE 2025 saria eman die Bernardo Atxagari eta Jabier Muguruzari

Bi sortzaile hauek urte luzez egindako ekarpen artistiko eta kulturalak bat egiten du Nafarroako Ikastolen Elkartaren helburuekin. Bernardo Atxagaren literatura-lanak, nazioartean aitortuak eta euskararen unibertsalizazioan funtsezkoak, zein Jabier Muguruzaren ibilbide musikal oparoak, euskaraz sortutako musika mundura zabaltzen lagundu duena, ikastolen mugimenduak sustatu nahi dituen balioen adierazpen bikainak dira: euskara, sormena, kultura eta hezkuntza.

Biak ala biak izan dira euskararen normalizazioaren eta transmisioaren aldeko eragile sendoak, herri honen imajinario kolektiboa aberastu dutenak. Haien lanek, ahozko zein idatzizko sorkuntza uztartuz, belaunaldi askori zubiak eraiki dizkiete: hizkuntzarako maitasunerantz eta kulturarako jakinminerantz, besteak beste. Gure kulturaren aniztasun eta aberastasuna mundu osoan ezagutarazteko duten gaitasunak euskararen biziraupenerako eta prestigiorako ekarpen eskerga egin du.

NIEren ustez, Atxagak eta Muguruzak modu paregabean erakutsi dute hizkuntza bat ez dela komunikatzeko tresna hutsa, baizik eta giza esperientzia baten adierazpen sakona; eta, beren sorkuntzen bidez, esperientzia hori gaur egungo gizartera eta gure gazteengana ekartzen jakin dute.

Horrekin batera, aitortza hau eman nahi diegu, Euskara Nafarroako ondare bizia dela eta Nafarroa bera euskara dela adierazten duen abesti bat sortu eta zabaltzeagatik. 1992ko Nafarroa Oinez jairako sortu zuten “Arraroa noski” abestia, eta urteak igaro ahala, belaunaldi oso baten bihotzean erroto da, gure hizkuntzaren eta kulturaren sinbolo bilakatuz.

Abesti horren bidez, gure hizkuntzaren eta kulturaren balioa azpimarratu zuten, harrotasuna, identitatea eta konpromisoa transmitituz. Gainera, komunitate oso baten sentimenduak batu eta indartu zituzten, euskara errespetuaren, elkartasunaren eta bizikidetzaren sinbolo bihurtuz. Lan horren ondorioz, “Arraroa noski” gaur egun ereserki bihurtu da eta Nafarroan euskara maite duten guztien ahotan jarraitzen du.

Beraz, Nafarroako Ikastolen Elkartek bi sortzaile hauen ekarpen linguistiko, artistiko eta kultural aparta aitortu nahi du, hemen eta han, Euskal Herrian eta Euskal Herritik at, beren ibilbide profesional zabalean egindako guztiagatik, eta, gure eremuari dagokionean, “Arraroa noski” bezalako proiektu esanguratsuen bidez gure komunitateari egindako ekarpenagatik. Haien sorkuntzek euskara eta euskal kultura modu erakargarri eta unibertsal batean zabaltu dituzte, eta horregatik, NIEren aitoren hau guztiz merezitakoa da.

Irudiaren iturria: <https://bidasoa.hitza.eus/2025/11/13/irun-jabier-muguruza-benardo-atxaga-errezitaldia/>

Bernardo Atxaga & Jabier Muguruza

Irudiaren egilea: Luisa Mendia.

Beren ibilbidean zehar, Jabier Muguruzak eta Bernardo Atxagak harreman artistiko bereziki emankorra izan dute, sormenaren konplizitateak eta literaturarekiko, musikarekiko eta euskararekiko interes sakonak markatua. Laurogeiko eta laurogeita hamarreko hamarkadaz geroztik euskarazko literatur eta musika ekoizpena berritu zuen kultur mugimenduko kide izan ziren biak, eta eremu osagarrietatik egin zuten: Atxaga idazketatik eta Muguruza musikatik.

Bien arteko lehen elkartzeko handia laurogeita hamarreko hamarkadaren hasieran sortu zen, beste egile batzuekin batera *Emak Bakia* literatur kluba sortu zutenean. Esperimentazio gune horretan proiektu kolektiboak bultzatu ziren, hala nola *Garziarena* fanzinea eta hainbat argitalpen. Ingurune sortzaile horrek bere sintonia artistikoa indartu zuen, eta etorkizuneko lankidetzak zuzenagoen ernamuina izan zen.

Laurogeita hamarreko hamarkadaren amaieran, Muguruzak eta Atxagak errezitaldi musikal eta literarioak hasi zituzten, testuen irakurketa eta zuzeneko interpretazio musikalak uztartuz. 1997an "Itzultzaile bat Parisen" eta "Groenlandiaren lezioak" birak egin zituzten, narrazio eta eszenifikazio modu berriak aztertzen zituzten proposamenak, hitza eta musika estetika oso pertsonalarekin integratuz. Bi ikuskizunek harrera bikaina izan zuten euskal kulturaren esparruan, eta beren sormen-aliantza sendotu zuten.

2001ean Euskal Editoreen Elkarteak batera gonbidatu zituen Frankfurtoko Liburu Azokara, eta nazioarteko presentzia horrek euskarazko kulturaren ordezkari gisa izandako lankidetzaren balioa azpimarratu zuen. Esperientzia horretatik abiatuta, beste proiektu enblematiko bat garatu zuten: "Paradisua eta katuak" errezitaldia, New Yorkeko City University-n estreinatua. Proposamena jardunean egon zen urteetan, eta DVD liburu bat sortu zen, elkarrekin egindako lanaren sendotasunaren eta proiektzioaren lekuko.

Bien arteko lankidetzak diskografiaren esparruan ere islatzen da. Muguruzak bultzatutako *Mara-mara diskak* zigiluaren barruan, 2016an Atxagak *Harriaren hiztegia* hurrei begirako diskorako idatzi zituen testuak. Lankidetzak horrek bildumaren dimentsio literarioa indartu zuen eta Atxagaren lanak formatu eta publiko berria izatea ahalbidetu zuen.

Hala, Jabier Muguruzaren eta Bernardo Atxagaren arteko harremana literatura eta musikaren arteko elkarriketa interesgarrienetakoa bat da euskal panorama garaikidean. Bere lan partekatuen ondorioz, ikuskizunak, argitalpenak eta grabazioak sortu dira, euskararen zabalkundean eta bi diziplinen berrikuntza estetikoan nabarmen lagundu dutenak. Bere elkarlana ez du etenik, izan re, 2025eko azaroan Oiasso Museoa ibili dira errezitaldiak ematen.

BERNARDO ATXAGA

Irudiaren Iturria: https://www.vozpopuli.com/altavoz/cultura/literatura-pais_vasco-bernardo_atxaga_0_601139883.html

BIOGRAFIA LABURRA

Jose Irazu Garmendia, Bernardo Atxaga ezizenaz ezaguna, Asteasun (Gipuzkoa) jaio zen 1951ko uztailaren 27an. Bilboko Unibertsitatean Ekonomia Zientzietan lizentziaduna, hala ere, gazte-gaztetatik letren aldeko joera sakona erakutsi zuen, eta bere bizitzaren erdigune bihurtu zen.

Unibertsitate ikasketak amaitu ondoren, Donostiara joan zen bizitzera eta banku batean lan egin zuen. Garai hartan sortu zuen *Panpina Ustela* aldizkaria, Koldo Izagirre eta Ramon Saizarbitoriarekin batera. Hala ere, bankuen lan-bizitzarekin zuen deserosotasunak Bilbora eraman zuen, eta han hainbat lanbide probatu zituen: inprimatzailea, liburu-saltzailea, euskara irakaslea, literatura-bokazioa sakontzen zen bitartean.

1983an Bartzelonara joan zen Filosofia ikastera eta idazle profesional bihurtzea erabaki zuen. Garai horretan, haurrentzako ipuinak, abestiak eta irrati-gidoiak idatzi zituen, bere estiloa sendotzen lagundu zuten esplorazioak. 1984an *Bi anai* liburua argitaratu zuen, publiko euskaldunaren artean ospetsu bihurtu zuena eta berezko unibertso literarioa eraikitzeko gaitasuna berretsi zuena.

Bere nazioarteko jauzia *Obabakoak* (1988) lanarekin iritsi zen, fikziozko lurralde batean girotutako kontakizunen bilduma bat, 1989an Literaturako Sari Nazionala eman ziona. Liburuak Kritikaren Saria, Euskadi Saria eta Europako hainbat sari ere jaso zituen, eta bi dozena hizkuntza baino gehiagotara itzulitako literatura-fenomeno bihurtu zen. Arrakasta horren ondorioz, nazioartean oihartzun handiko euskal idazlea izan zen Atxaga.

Eleberrigile izateaz gain, poesia, ipuingintza, haur literatura eta gidoia landu ditu Atxagak, aldakortasun ezohikoa erakutsiz. Bere ibilbidean zehar, proiektu musiko-literarioetan eta askotariko lankidetzak artistikoetan ere lan egin du, betiere euskaraz idatzita unibertsaltasuna lor daitekeela sinetsita. Bere lanak funtsezko ekarpena egin du euskal literatura garaikidea nazioartean zabaltzeko.

Atxaga, Euskaltzaindiako kidea, euskarazko literaturan eragin handienetakoa duen figura da gaur egun. Bere ibilbideak, ahots propio batek, iruditeria berezi batek eta euskara tresna sortzaile gisa irmo defendatzeak markatuta, ezinbesteko autore gisa kokatzen du gure mugen barruan zein kanpoan.

JABIER MUGURUZA

Irudiaren egilea: Andoni Canellada.

BIOGRAFIA LABURRA

Jabier Muguruza Ugarte Irunen jaio zen 1960an eta txiki-txikitatik musikan murgildu zen, bost urterekin akordeoia jotzen hasiz. Talentu goiztiarra zuenez, nazioarteko hainbat sari eskuratu zituen Holandan, Frantzia, Italian eta Alemanian, besteak beste. Zuzenbide eta Pedagogia ikasketak hasi zituen Donostian, baina laster musikan bete-betean murgiltzea erabaki zuen. Hainbat urtez akordeoi-kontzertista izan ondoren, rockaren zein autore-kantuaren arloko hainbat proiektu musikalekin kolaboratzen hasi zen, *Zarama*, *Imanol*, *Kortatu*, *Antton Valverde*, *Xabier Lete* edo *Delirium Tremens* talde eta artistekin lan eginez.

1989an etapa pertsonalago bati ekin zion *Ja, Ja* haurrentzako diskoarekin. Urtebete geroago, *Les Mecaniciens* pop taldea sortu zuen, eta hiru lan argitaratu zituen 1990 eta 1993 artean. 1994an kaleratu zuen lehen diskoa kantautore gisa eta bakarkako ibilbideari ekin zion, euskarazko musikaren ahotsik berezietakoa zelarik. Ordutik disko ugari argitaratu ditu eta Euskal Herrikan kanpo zirkuitu garrantzitsu bat irekitzea lortu du, Frantzia, Estatu Batuetan, Alemanian, Marokon, Erresuma Batuan, Brasilen, Polonian, Italian edo Japonian parte hartuz.

Bere lana askotan aitortu izan da. Arte eta Musika Zientzien Akademiak euskarazko diskorik onenaren saria eman zion 2002an *Hain Guapa Zaude* lanari esker, eta 2006an eta 2008an berriro jaso zuen. Liverpool Institute for Performing Arts erakundeak ere gonbidatu zuen 2004an, irakasle gisa lan egiteko eta Paul McCartneyk sortutako ikastetxeko ikasleekin errepertorioa prestatzeko. Esperimentzia hori kontzertu batzuetan eta disko baten grabazioan amaitu zen.

Musika arloaz gain, Jabier Muguruzak literatur ibilbide oparoa egin du. Laurogeita hamarreko hamarkadaren hasieran *Emak Bakia* literatur kluba sortu zuen Bernardo Atxagarekin eta beste hainbat idazlerekin batera. Haur literaturako lanak eta helduentzako kontakizun liburuak argitaratu ditu, baita artikulugari ere hainbat hedabidetan. Atxaga, Zubizarreta, Zaldua, Cano edo Rikardo Arregi idazleekin ere errezitaldi musiko-literarioetan parte hartu du.

2005etik antzerkirako musika konposatu du eta hainbat lan eszenikotan parte hartu du. Urte horretan bertan, *Mara-mara diskak* haurrentzako disketxea sortu zuen eta bost disko argitaratu ditu, egile nabarmenen testuekin. Bere ibilbidean zehar, sari asko jaso ditu, besteak beste, Vila-secako Firako kontzertu onenaren saria (2008), Barnasants jaialdiko kontzertu onenaren prentsa espezializatuaren saria (2014) eta 2016ko euskarazko disko onenaren MIN saria.